

Igor Kadunc

Kratka zgodba

Bloody Friday ali po naše petek trinajstega.

Začetek naslova je angleški, ker se nama je z Andražem petek, 13. oktobra 2023, dogajal na Kennet & Avon kanalu (od Readinga do Bristola 87 milj). V Kitnbury sem 10. oktobra prišel na Topsy na druženje z Andražem, odklop in podoživljanje plovbe po kanalu, zgrajenem med leti 1790 in 1810, in že opuščinem ter znova obnovljenim leta 1990. Vse se je začelo po planu, skratka super.

Vpliv petka 13. je očitno nastopil že 12. proti večeru. Prešla sva še nekaj zapornic navzgor, preplula 502 jardov (460 metrov) dolg predor, prešla preko najvišje točke kanala 450 čevljev nad morjem (137 metrov) in se potem začela v zapornicah spuščati proti dnevnemu cilju Pewseyju. Vendar se je proti večeru, ko sva si ravno ogledovala, kje se bova privezala, iz motornega prostora začelo kaditi. Motor je ravno še toliko delal, da uspela priti do brega in se vrniti med dve ladji ... Po izjemni oceni, da bo ravno še dovolj prostora. In ga je bilo spredaj 3 in zadaj 5 cm!

Andraž je kaj hitro ugotovil, da je verjetno prišel zrak v hladilni sistem in je motor pač zakuhal. Na starih barkah, ki se ne vzdržujejo s stalno prisotnimi mehaniki, včasih kakšen instrument

pač ne dela. Tako tudi na Topsy senzor toplote motorja pač ne dela, ker se je nekoč pokvaril senzor temperature. Motor je kar kmalu dobil vodo, bil odzračen in skoraj pripravljen za nove dogodivščine.

Ker pa je bilo predvideno tudi, da bi mu ob mojem obisku namenila tudi novo olje, se je Andraž lotil še tega. Ker je od zadnje menjave minilo že kar precej časa, je bilo to kar nujno. Tako se je, že pod lučjo, ker so dnevi tudi v Angliji vse krajši, lotil izčrpavanja olja. Žal je pumpici, ki je za ta namen pritrjena na motor, odpadel nastavek za lep iztok. Ampak če podstaviš odrezano 5-litrsko plastenko za vodo, tudi nekako gre. Je pa seveda vse črno, umazano in mastno!

Ko pa sva segla po kantico z novim oljem v boks na strehi, se je kantica razblinila kot fatamorgana. Ampak če olja ni, ga pač ni, pa še bo! Andraž se je tako in tako odpravil nazaj v Kintbury po VW Kamperja (letnik 1980!), nedavne nove pridobitve za povečanje mobilnosti. Z avtom je prišlo tudi olje in barka je bila kmalu urejena in pripravljena na nove dogodivščine.

In te so nastopile v petek, 13. Plovba ni bila naporna, ker je načrtovalcu pred 250 leti uspelo narediti zelo dolg kanal od Pewseyja do Devizes brez ene same zapornice. Ampak ponoči je bil veter in nenadoma se je pred nama pojavila zelo dolga barka (ne najdem in ne najdem slovenskega izraza za narrowboat) počez čez kanal. To se sicer ne dogaja prav redko, posebno če ponoči zapiha močnejši veter. Izpuli namreč v obalo zabiti klin in barka se pač postavi počez. Če ni nikogar na njej, pač tako ostane, zagozdena od obale do obale. Recimo do tedaj, ko priplujeta dva Slovence, ki bi rada prišla čim dlje na zahod. Če hočeš mimo, je postopek seveda enostaven. Treba se je vkrcati na tujo ladjo, vzeti vrv, na kateri visi še izpuljeni klin, jo podaljšati, uspešno skočiti na obalo in pritegniti prednji ali zadnji del nazaj k obali. Potem je treba ponovno zabiti klin, kolikor se da močno, se povzpeti sedaj v izogib morebitnemu plavanju v rjavi vodi po položeni deski nazaj na rešeno barko, skočiti na Topsy in nadaljevati s plovbo. Samo kakšne dobre pol ure dela.

Kmalu zatem sva prišla do prvih mostov v Devizes, kjer se, na drugi strani mesta začne 27 zapornic res tesno ena za drugo. Žal pa ravno po mostu št. 138 motor nenadoma ugasne. Spet sreča v nesreči, da sva ravno še prispela do primerne obale in se privezala. Tudi to pot Andraž takoj pravilno diagnosticira problem. Nekaj se je zapletlo okoli elise! Nepremično zagozdeno je tudi krmilo. Le kaj hudiča bi lahko bilo? Na jadrnicah v pristaniščih se pogosto zaplete kakšna vrv. Potem pa masko gor, nož v roko in v vodo. In reži, če se je ne da odviti, kar je zelo redko. Zna biti kar zoprna zadeva.

Ampak tu je seveda drugače. Nobene vrvi ni, ki bi se lahko sredi vožnje sredi kanala lahko zapletla. Se pa seveda lahko zapletejo veje, ločje ... Zaradi tega imajo barke nad eliso jašek, nekakšno vezno posodo. Sicer je tesno zaprt s pokrovom, ampak se lahko seže do elise. Problem pa seveda mora biti! Voda na kanalih je tako gosto rjave barve, da se ne vidi več kot 5 cm. Maske pa seveda tudi nimamo.

Torej nož v roko, roka do ramena v rjavo vodo in reži. Pa se je izkazalo, da je okoli elise zamotano nekaj zelo čudnega in velikega. Po krajšem rezanju uspe Andraž privleči nekaj robu plastične mreže podobnega. Zagrabim in vlečem, Andraž skuša pomagati z motorjem naprej, nazaj in počasi, počasi vlečem iz vode nekakšno polivinilno mrežo, široko 1 meter, dolgo skorja dva! Kako hudiča se je lahko to zgodilo? In ni druge razlage, kot da je pač petek, 13. Vendar je krmilo še zmeraj zagozdeno, in nekaj je še vedno namotano okoli elise.

Andraž je skočil v kajak in od zunaj skušal osvoboditi krmilo, pa še sam sem iztegnil roko do ramena v jašek. Ja, okoli elise je bilo še vedno namotano nekaj mehkega. Malo režem, malo tipam in s skupnimi močmi sva nekako osvobodila eliso objema nečesa mehkega. Aleluja. Motor je delal, krmilo se je premikalo in sva šla naprej, da bi se po podaljšan dopoldanski vožnji ustavila za kosilo, predno se spopadeva skupaj s skoraj 20 zapornicami. Ravno pred prvo vidiva primerno mesto in Andraž je začel pristajalni manever. Spredaj je bila še ena barka, ki je privezana čakala, da njen kapitan napolni bazen zapornice in odpre vrata (zapornice). Andraž je prestavil v vzratno, da bi se Topsy ustavil, vendar učinka ni! Instinktivno je Andraž še povečal moč, da bi se barka vendarle ustavila, pa se ni, le še hitreje je šla. Seveda, ker se kljub ukazu menjalnik ni prestavil v položaj za vzratno vožnjo. In sledi tisto, kar se vidi na Youtubeu, ko se ladje pač zaletijo v obalo ali drugo ladjo. Naju je zaneslo ravno med krmo dobro na obalo privezane barke in obalo. Ker hitrost le ni bila prevelika in ker imajo barke spredaj in zadaj sicer zelo trde blažilce in ker so železne, na srečo ni bilo, razen strahu soproge kapitana, ki je bila na krmi in z grozo gledala najin nalet, nič hudega. Sreča v nesreči pač! Kaj bi mornarji brez sreče?

Pogled v motorni prostor je hitro pokazal vzrok za nezgodo. Odlomila se je žica, ki gre znotraj druge in tako kot prestave na kolesu prestavlja ročico menjalnika naprej ali nazaj. Po domače komandni kabel ali zajla. Verjetno je do poškodbe prišlo že, ko sva se skušala rešiti navitega okoli elise. Ampak če bi bil človek vedež, ne bi bil revež! Nič, ker sva se ravno preje peljala mimo kar velike marine z delavnico in ker je steza ob kanalu celo asfaltirana, je Andraž skočil na svoj električni skejt in hitro izginil pod mostom št. 140. Nazaj ga

kar dolgo ni bilo. Ker se mu je izpraznil akumulator. Pač petek, 13.! In verjetno zaradi tega v trgovini niso imeli komandne žice, mehanik pa je bil nekje zunaj na popravilu. Ker je petku sledila sobota, ko mehaniki v Angliji pač ne delajo, in ker pa tu Amazon zagotavlja (skoraj) vse, je Andraž naročil novo. No, pravzaprav kar dve, kajti ene pač ne prodajajo! In dostava bo seveda šele v ponedeljek!

Ni kaj petek, 13. Vse zaradi tiste trapaste cunje ali karkoli že je bilo pod mostom št. 136. Ampak dneva še ni bilo konec! Andraž se je na srečo z direktnim avtobusom odpravil po camperja. Pa ga ni in ni! bilo Na sporočila ni odgovarjal ... Padla je že noč ... Ko sem ga v skrbi poklical, se je le oglasil in povedal, da ravno prihaja. Da zamuja, je pač kriv petek, 13. Že prej je stari VW zaradi starosti pač malo zgubljal moč. Ker pa je petek, 13., je sedaj ravno na sredi mostu čez kanal povsem izgubil moč in ugasnil! Pa so se na srečo ponudile Angležinje, da so ga porinile malo naprej, da ni povsem blokiral prometa. Pa avto ni in ni hotel vžgati. Lahko si predstavljate slabo voljo Andraža, ko je poklical mehanika, od katerega je ravno pred tremi dnevi prevzel avto. Ko sta družno ugotovila, da pravzaprav na daljavo ni moč ničesar narediti, je avto, ob obupnem poizkusu ponovnega zagona, čudežno oživel. In ga pripeljal na parkirišče ob vznožju »baterije« zapornic.

No, med tem se je za najine težave zanimal sosed in se vrnil z novo žico, ki jo je dve leti prevažal, kot rezervni del na barki, sicer polne orodja in tehničnih stvari. Tudi njegova komandna žica je sicer za slab meter predolga, vendar bi to šlo. Provizorično sem jo na enem koncu namontiral. Naprej pa jutri.

Vendar so se posledice petka, 13., nadaljevale tudi v soboto, 14. Sosedova žica je bila sicer kar v redu, vendar na enem koncu malo poškodovana. Ko bi morala premikati ročico menjalnika, je šlo vendarle pretežko. Tako sva se odločila, da jo vrneva sosеду in nadaljujema pot brez vzvratne prestave. Torej, da motor vžgeva že v prestavi naprej, pri pristajanju v zapornicah pa ladjo zadrživa z vrvjo na roke.

Pa ni šlo.. Elisa se je zavrtela, vendar in tudi pri velikem plinu je motor ugasnil. Ni in ni šlo!! Očitno je bil napaka v menjalniku. Motor je delal, a takoj ko je bil obremenjen menjalnik, pa ga je neka sila ustavila. Sumila sva, da je nekaj narobe z menjalnikom. Andraž je iz izkušnje vedel, da je popravilo menjalnika izjemno zahtevno. Ločiti in dvigniti je treba motor in se potem posvetiti menjalniku, ki pa je tudi že star. Videl sem, da je obupan in ocenil, da je bolje, da se odpravim v mesto po vodo in mleko. Malo sem se še sprehajal, ko me je Andraž z veselim glasom poklical, da vendarle greva naprej.

Ko sem prišel, je bil že skoraj iz zapornice. Povedal mi je, da se je oprjel zadnje bilke in pomislil, da bi lahko bilo še kaj navito okoli elise in da to ugaša motor. Ne pa napaka v menjalniku! Ponovno je odvil pokrov jaška, segel v vodo in počasi počasi potegnil ven praktično celo flisasto deko! Očitno je bila mreža le spodnji del nekakšnega pokrivala, ki se je očitno vleklo za nama na spodnjem ščitniku elise. Potem pa si je očitno zaželela nama še malo zagreniti življenje in se je spet ovila okoli elise.

No, to bi bil že skoraj konec ostankov petka, 13., če ne bi zaradi popravila in obupavanja nad menjalnikom, zamudila še dovoljeno uro začetka plovbe po 17 zapornicah. Zaradi varčevanja z vodo, ki jo morajo črpati, imajo pač omejen čas plovbe. Tako sva z dolgim nosom ostala pred prvo zapornico v vrsti in sva lahko šla naprej šele v nedeljo. Potem pa bi morala v ponedeljek nazaj v Devizes dvigniti naročeni komandni žici in se ponovno lotiti popraviljanja. Ampak v ponedeljek zvečer sem pa moral že začeti svojo pot domov.

Nisem vraževeren, ampak ta petek, 13., je bil pa res pravi petek, 13.! Zgodba ima seveda še nadaljevanje, ker se spet ni izšlo ravno, kot je bilo predvideno. Ampak če bi pisal še to, bi namesto kratke zgodbe nastal potopis.

A ja vreme? Bilo je veliko dežja, malo sonca in sredi sonca spet malo dežja, pa vendar čudovita nedelja in vrnitev dvesto let nazaj. Z obilo tekanja in fizičnega dela. Če bi bili še konji pravi, in ne skriti v motorju (ki gre le naprej), bi bil vtis res popoln.

